

รูปแบบองค์กรเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

Organization Model for the Prevention and Suppression of Trafficking

ฉัตรเพ็ชรมงคล จันทรเพ็ญ (Chatpetchmongkol Junpen)¹

สุนีย์ มัลลิกะมาลย์ (Sune Mallikamarl)²

¹หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขานิติรัฐกิจและการบริหาร คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Doctor of Philosophy Program in Public and Business Administration Jurisprudence School of Law,
Sripatum University

² Prof. Dr., Research Advisor

E-mail: chatpetchmongkol@gmail.com

Received: 23 September 2019

Revised: 16 October 2019

Accepted: 22 November 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ในการจัดทำรูปแบบองค์กรเพื่อป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่มีอำนาจหน้าที่ชัดเจนเพียงองค์กรเดียวในการสืบสวนจับกุม การสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี และคุ้มครองเหยื่อฯ มีพื้นที่รับผิดชอบทั่วราชอาณาจักร วิจัยวิทยาการวิจัยที่ใช้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ และการรับฟังความคิดเห็น

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ไม่มีประสิทธิภาพเพราะการมีหลายองค์กรที่ทำหน้าที่ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ทำให้เกิดความทับซ้อนกัน ขาดการบูรณาการการทำงานร่วมและประสานกัน ขาดการตรวจสอบถ่วงดุลระหว่างองค์กร จนเป็นช่องว่างกฎหมายให้เจ้าหน้าที่แสวงหาประโยชน์จากการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ การวิจัยจึงเสนอให้จัดตั้งองค์กรในรูปแบบขององค์กรสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์ ประกอบด้วย 6 องค์กร คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กรมการปกครอง สำนักงานอัยการสูงสุด

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีขอบเขตอำนาจหน้าที่รับผิดชอบคดีค้ามนุษย์
ทั่วราชอาณาจักร

ข้อเสนอแนะของการวิจัย คือ ให้มีการจัดตั้งองค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์โดยมีการ
จัดทำกฎหมายรองรับเพื่อให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพมากขึ้น ข้อเสนอแนะ
หัวข้อวิจัยต่อการจัดทำประมวลกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์

คำสำคัญ: รูปแบบองค์กร, การป้องกันและปราบปราม, สืบสวนสอบสวน, การค้ามนุษย์

Abstract

The objective of this research is to establish an organization model for the prevention and suppression of human trafficking which has authority in investigation for arrest; investigation and arrest for prosecution; and remedy. The responsibility area cover throughout the Kingdom. Research methodology is qualitative research including documentary research; in-depth interview; participatory design, co-design; and hearing.

The research found out that the problem of ineffectiveness of prevention and suppression of human trafficking due to many organizations have the same authority in investigation for arrest; investigation and arrest for prosecution; and remedy which overlapping, lack of integration, checks and balances among responsible organizations which cause legal gap for government officials to improperly exploit. The research therefore proposed to establish a committee organization consisting of 6 organizations which are Royal Thai Police; Human Trafficking Suppression Division; Department of Special Investigation; Department of Provincial Administration; Office of the Attorney General; Ministry of Social Development and Human Security. The jurisdiction authority throughout the Kingdom.

The research suggested to establish a committee organization with legal support for the effectiveness of prevention and suppression of human trafficking. Further research recommended to be "The draft of code on Human Trafficking."

Keywords: Organization model, Prevention and suppression, Investigation, Human trafficking

บทนำ

ปัญหาการค้ามนุษย์เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นคุณค่าของมนุษย์ ที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดถูกกระทำละเมิดอย่างไม่เป็นธรรม โดยมีสาเหตุมาจากปัญหาด้านเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดการดิ้นรนเพื่อแสวงหาโอกาสที่ดีกว่าในการดำรงชีวิต ปัญหาการค้ามนุษย์เกิดขึ้นได้ทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะมักเกิดขึ้นกับผู้หญิงและเด็กที่ถูกบังคับให้ค้าประเวณีหรือแสวงหาประโยชน์ทางเพศในหลายพื้นที่ และขยายวงกว้างจนกลายเป็นปัญหาสังคมและอาชญากรรมรัฐธรรมนูญไทย (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2540, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย, 2550, รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช, 2560) ได้ให้ความคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพของประชาชนในประเทศ ซึ่งสวนทางกับการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นในประเทศไทยมาเป็นเวลานานแล้ว และสถานการณ์ไม่มีแนวโน้มลดลงแต่ได้ทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากสาเหตุหลายประการ เช่น ความไม่เท่าเทียมกันด้านเศรษฐกิจ การศึกษา สภาพทางสังคม จากการย้ายถิ่นในประเทศและการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงาน จากความต้องการจ้างแรงงานที่ผิดกฎหมาย ความเกี่ยวพันกับเศรษฐกิจนอกกฎหมาย กลุ่มอิทธิพลที่มีผลประโยชน์ ทั้งในประเทศและนอกประเทศ ตลอดจนการพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจ ทำให้มีการหลั่งไหลของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้าน ที่ต้องการหนีความยากจน ลักลอบเดินทางเข้ามาในประเทศไทยแบบผิดกฎหมาย ซึ่งแรงงานส่วนใหญ่ขาดความรู้ ทำให้ถูกเอารัดเอาเปรียบ ถูกชักจูงข่มขู่ได้โดยง่าย เปิดโอกาสให้ขบวนการค้ามนุษย์บังคับหรือหลอกลวงแรงงานต่างด้าวเหล่านั้นมาขายแรงงานหรือแสวงหาประโยชน์จากธุรกิจทางเพศโดยเฉพาะผู้หญิงและเด็ก (ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ, 2556)

ประเทศไทยมีรูปแบบการค้ามนุษย์ที่เกิดขึ้นและเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ตามกฎหมายว่าด้วยการค้ามนุษย์ (พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์และแก้ไขเพิ่มเติม, 2551) มากที่สุด 3 รูปแบบ คือ

1. รูปแบบการค้าประเวณี คือการยอมรับการกระทำชำเราหรือการยอมรับการกระทำอื่นใดหรือการกระทำอื่นใดเพื่อสำเร็จความใคร่ในทางกามารมณ์ของผู้อื่น อันเป็นการสำส่อนเพื่อสินจ้างหรือเพื่อประโยชน์อื่นใด ทั้งนี้ไม่ว่าผู้ยอมรับการกระทำและผู้กระทำจะเป็นบุคคลเพศเดียวกันหรือคนละเพศ (พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี, 2539, มาตรา 4) การค้าประเวณีนั้น แม้ว่าผู้ถูกกระทำชำเราหรือผู้กระทำชำเราได้สมัครใจยอมรับการกระทำ โดยไม่มีการบังคับ ขู่เข็ญ ก็เป็นความผิดฐานค้าประเวณีได้ แต่ถ้าจะเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ได้นั้น ถ้าผู้ถูกกระทำชำเรา มีอายุตั้งแต่ 18 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป จะเป็นความผิดฐานค้ามนุษย์ได้นั้นต้องไม่สมัครใจแต่ถูกข่มขู่ ใช้อำนาจบังคับ ฯลฯ แต่ถ้าเป็นเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี แม้ไม่มีการบังคับ ขู่เข็ญ ก็เป็นความผิดฐานค้ามนุษย์แล้ว และ ประโยชน์ที่แสวงหานั้นจะเป็น

ทางตรงหรือทางอ้อมก็ได้และไม่จำเป็นต้องเป็นตัวเงินเพียงอย่างเดียว (สมพงษ์ เย็นแก้ว, 2559, ออนไลน์) โดยช่องทางหรือสถานที่ทำการค้าประเวณีจะเกิดขึ้นในกิจการประเภทสถานบริการอาบอบนวด นวดแผนโบราณ เด็กเสิร์ฟร้านอาหารกลางคืน หรือร้านอาหารคาราโอเกะ ช่องทางสังคมสื่อออนไลน์ โดยผู้ขายบริการทางเพศเองหรือผ่านตัวแทนหรือนายหน้า การค้าประเวณีมีผลตอบแทนสูงแต่ไม่ต้องทำงานหนัก

2. รูปแบบการบังคับใช้แรงงานหรือบริการ ตามอนุสัญญาฉบับที่ 29 ว่าด้วยการเกณฑ์แรงงานหรือแรงงานบังคับ พ.ศ. 2473 (อนุสัญญาฉบับที่ 29 ว่าด้วยการเกณฑ์แรงงานหรือแรงงานบังคับ, 2473) ให้นิยามคำว่า “แรงงานบังคับ” หมายถึง งานหรือบริการทุกชนิด ซึ่งเกณฑ์เอาจากบุคคลใด ๆ โดยการขู่เข็ญ การลงโทษ และซึ่งบุคคลดังกล่าวนี้มิได้สมัครใจที่จะทำเอง การบังคับใช้แรงงานหรือบริการ มักเกิดขึ้นในกิจการภาคอุตสาหกรรม ภาคการประมง ภาคเกษตรกรรม ภาคการก่อสร้าง ลูกจ้างรับใช้ประจำบ้านที่มีความจำเป็นต้องใช้แรงงานราคาถูกและสกปรก ซึ่งประชากรในประเทศที่มีการใช้แรงงานในภาคอุตสาหกรรมลักษณะนี้ ไม่นิยมประกอบอาชีพนี้ เพราะส่วนมากชอบที่จะประกอบอาชีพที่ไม่ต้องใช้แรงงานหนัก

3. รูปแบบการเอาคนลงเป็นทาส เป็นแนวคิดที่มีความเชื่อมโยงกับการค้าทาส และการปฏิบัติเยี่ยงทาส คือ การกระทำลักษณะการจับคนหรือขายคนมาเป็นทาสหรือให้มีฐานะคล้ายทาส ด้วยการนำเข้าหรือส่งออกคนไปเป็นทาสที่อื่น โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะให้ไปเป็นทาสหรือให้มีฐานะคล้ายทาส คือ ต้องเชื่อฟังรับใช้ กระทำตนเป็นทาสและอีกฝ่ายมีฐานะเป็นเจ้าของชีวิต ทั้งนี้ ตามอนุสัญญาว่าด้วยความเป็นทาส ค.ศ. 1926 (The Slavery Convention, 1926) มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดการค้าทาสจากคำว่า slavery ภายใต้บทบัญญัติแห่งอนุสัญญานี้ ประเทศภาคีสมาชิกมีพันธผูกพันในการป้องกันและปราบปรามการค้าทาสและดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการยกเลิกความเป็นทาสในทุกรูปแบบ แต่มีปัญหาในเรื่องขาดกลไกการบังคับใช้ตามบทบัญญัติในอนุสัญญา และยังไม่มีการตั้งกรรมการหรือหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการตรวจสอบและดูแลให้เป็นไปตามบทบัญญัติอีกด้วย (Poravich Makornwatana, 2542)

การค้าทาสเป็นการปฏิบัติต่อคนอย่างไม่เท่าเทียมกันรวมถึงมีการกระทำอย่างทารุณโหดร้าย มีการข่มเหงทั้งร่างกายและจิตใจ เป็นการลดคุณค่าและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงและเป็นการละเมิดต่อกฎหมาย (คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2550)

การค้ามนุษย์ทั้ง 3 รูปแบบ มีองค์กรที่ทำหน้าที่ป้องกันและปราบปรามหลายองค์กร โดยมี 2 ระดับ คือ ระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ซึ่งระดับนโยบายมีองค์กรรับผิดชอบ 3 องค์กร คือ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ คณะกรรมการประสานและกำกับการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ระดับจังหวัด ส่วนระดับปฏิบัติมีองค์กรรับผิดชอบจำนวนมากซึ่งมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านการสืบสวนจับกุม มีองค์กรรับผิดชอบ คือ กรมการปกครอง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.)

กองทัพเรือ กองทัพบก กรมประมง กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ตำรวจตระเวนชายแดน ทหารพราน ด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบังคับการปราบปรามการค้ายมนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ ด้านการคุ้มครองเหยี่ยวยา คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ปัจจุบันแต่ละองค์กรต่างก็มีอำนาจหน้าที่เฉพาะเป็นของตนเอง และเป็นอิสระต่อกัน ทำให้เกิดปัญหาตามมาคือเกิดความซ้ำซ้อนและทับซ้อนกันในการใช้อำนาจหน้าที่ ความขัดแย้ง การเกี่ยงกันหรือแย่งกันทำงาน ความเหลื่อมล้ำ เกิดช่องว่างทางกฎหมายทำให้เจ้าหน้าที่บางคน บางองค์กรใช้อำนาจไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ ขาดความร่วมมือเชิงบูรณาการ ซึ่งปรากฏเป็นข่าวหลายคดีที่องค์กรส่วนกลางหรือองค์กรเฉพาะกิจเข้าทำการจับกุมผู้กระทำความผิดฐานค้ามนุษย์หลายพื้นที่ แต่ตรวจค้นพบเอกสารบัญชีการจ่ายผลประโยชน์ให้กับเจ้าหน้าที่รัฐ

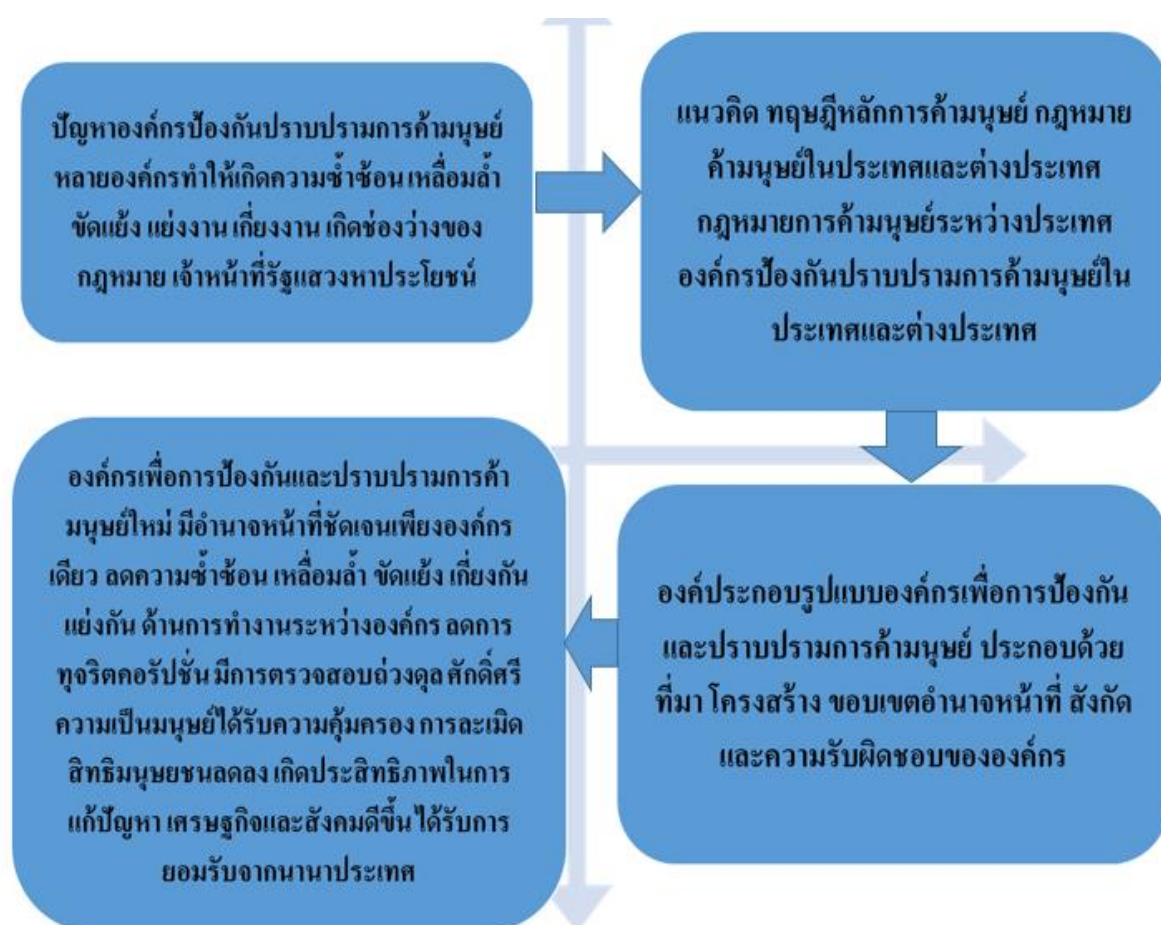
การค้ามนุษย์ยังเป็นปัญหาระดับสากลที่หลายประเทศให้ความสำคัญ และได้มีมาตรการที่ให้ประเทศต่าง ๆ ถือเป็นข้อตกลงร่วมกันที่จะป้องกันปราบปรามการค้ามนุษย์ให้ลดลง และตรวจสอบการดำเนินการซึ่งกันและกันเพื่อให้มีมาตรฐานและทิศทางในการแก้ปัญหาในทางเดียวกัน โดยมีข้อตกลงระหว่างประเทศระหว่างภาคีสมาชิกสหประชาชาติที่มีลักษณะปัญหาการค้ามนุษย์คล้ายคลึงกัน จนได้ข้อตกลงร่วมกันเป็นกฎหมายระหว่างประเทศ คือ พิธีสารว่าด้วยการป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้ามนุษย์ โดยเฉพาะสตรีและเด็ก ค.ศ. 2000 (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, 2000) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอนุสัญญาสหประชาชาติเพื่อต่อต้านอาชญากรรมข้ามชาติที่ตั้งขึ้นในลักษณะองค์กร ค.ศ. 2000 (UN Protocol to Prevent, Suppress and Punish Transnational Organized Crime, 2000) ซึ่งเป็นกฎหมายที่ประเทศไทยให้การยอมรับ จึงทำให้มีหน้าที่อนุวัติการด้านกฎหมายภายในประเทศเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ให้สอดคล้องกับแนวทางการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในระดับระหว่างประเทศ

ดังนั้น การวิจัยนี้จึงมีความประสงค์ทำการศึกษา และวิจัยเพื่อนำไปสู่การจัดทำรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทยขึ้นใหม่ เพื่อได้องค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ชัดเจนเพียงองค์กรเดียว โดยมีอำนาจครอบคลุมด้านการสืบสวนจับกุม ด้านการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีและด้านการคุ้มครองเหยี่ยวยา เพื่อให้ขอบเขตแห่งอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพ เห็นผลเป็นรูปธรรม จึงนำไปสู่หัวข้อการวิจัยคือ “รูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์”

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาและวิจัย หลักการ แนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์
2. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์สภาพปัญหา และรูปแบบการค้ามนุษย์ของประเทศไทย
3. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ รูปแบบองค์กรและกฎหมาย ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของต่างประเทศ
4. เพื่อศึกษาและวิเคราะห์ รูปแบบองค์กรและกฎหมาย ด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย
5. เพื่อจัดทำรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายรองรับรูปแบบองค์กร

กรอบแนวคิดการทำวิจัย

ภาพที่ 1 แผนผังกรอบแนวคิดการทำวิจัย

สมมติฐาน

ปัจจุบันมีองค์กรแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์หลายองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ซ้ำซ้อนและทับซ้อนกัน การแก้ไขปัญหาก็ทำได้โดยการจัดตั้งองค์กรในรูปแบบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ขึ้นใหม่ โดยมีโครงสร้างองค์กรมาจากหน่วยงานเดิม 6 หน่วยงานคือ 1) สำนักงานตำรวจแห่งชาติ 2) กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ 3) กรมสอบสวนคดีพิเศษ 4) กรมการปกครอง 5) สำนักงานอัยการสูงสุด 6) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และมีอำนาจหน้าที่ครอบคลุม 3 ด้าน คือ ด้านการสืบสวนจับกุม ด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี และด้านการคุ้มครองเหยื่อฯ โดยมีพื้นที่รับผิดชอบทั่วราชอาณาจักร จะทำให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพมากขึ้น ลดปัญหาความซ้ำซ้อน ความขัดแย้ง ความเหลื่อมล้ำ การเกี่ยงงาน แย่งงาน ลดช่องว่างของกฎหมายระหว่างองค์กร ลดปัญหาการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบของเจ้าหน้าที่

ทบทวนวรรณกรรม

เพื่อศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ครอบคลุมทั้งในประเทศและต่างประเทศ แล้วนำมาเรียบเรียง จำแนกข้อมูล ใช้ประกอบการวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางสำหรับการการจตุรูปแบบขององค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ดังนี้

1. หลักการ แนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการค้ามนุษย์ ประกอบด้วย คือ หลักการค้ามนุษย์ หลักสิทธิมนุษยชน หลักนิติรัฐและหลักนิติธรรม หลักกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหาร ทฤษฎีองค์กรและการจัดการ

2. สภาพปัญหา และรูปแบบการค้ามนุษย์ของประเทศไทยที่สำคัญตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน 8 รูปแบบ แต่เน้นเฉพาะรูปแบบที่เกิดขึ้นมากที่สุด 3 รูปแบบ คือ การค้าประเวณี การบังคับใช้แรงงาน และการเอาคนลงเป็นทาส

3. องค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของต่างประเทศ คือสหรัฐอเมริกา

4. องค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของประเทศไทย ครอบคลุม 3 ด้านคือ องค์กรด้านการสืบสวนจับกุม ด้านการสืบสวนจับกุมดำเนินคดี และด้านการคุ้มครองเหยื่อฯ

5. กฎหมายเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของต่างประเทศ 5 ฉบับ คือ 1) กฎหมายคุ้มครองเหยื่อการค้ามนุษย์ของประเทศไทย 2) พิธีสาร เพื่อป้องกัน ปราบปราม และลงโทษการค้าบุคคลโดยเฉพาะการค้าหญิงและเด็ก ค.ศ. 2000 3) พิธีสารเลือกรับอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก เรื่องการค้าเด็ก การค้าประเวณี และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก ค.ศ. 2000 4) อนุสัญญาว่าด้วยการปราบปรามการค้ามนุษย์ และการแสวงหาประโยชน์จากการค้าประเวณีของผู้อื่น ค.ศ. 1949 5) อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ค.ศ. 1989

6. กฎหมายเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของไทย ทั้งที่เป็นกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายของแต่ละองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ครอบคลุมทั้งด้านการสืบสวน จับกุม สอบสวนดำเนินคดี และคุ้มครองเหยื่อค้ามนุษย์

วิธีการวิจัย

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research)

เป็นการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นเอกสาร โดยกำหนดประเภทเอกสารและประเด็นที่วิเคราะห์ คือ องค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมทั้งเอกสารอื่น ๆ ที่เป็นทฤษฎี แนวคิด ตำรา รายงานวิชาการ และบทความทั้งของไทยและต่างประเทศเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลเอกสารที่ได้มานั้นนำไปใช้ในการวิเคราะห์เพื่อการจัดทำรูปแบบขององค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

2. การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงลึกด้วยการสัมภาษณ์โดยตรงระหว่างผู้วิจัยกับประชากรสัมภาษณ์ ตามประเด็นสัมภาษณ์ที่กำหนดไว้ล่วงหน้า โดยประชากรสัมภาษณ์ เป็นผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ รวมประชากรสัมภาษณ์เชิงลึก 4 กลุ่ม คือ ด้านการสืบสวนจับกุม ด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี ด้านการคุ้มครองเหยื่อค้ามนุษย์ ผู้เชี่ยวชาญและองค์กรพัฒนาเอกชนด้านการค้ามนุษย์ โดยมีประเด็นประเด็นสัมภาษณ์เชิงลึก 4 ประเด็นหลัก คือ 1. ปัญหาอุปสรรคในการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ในปัจจุบัน 2. ความคิดเห็นต่อการปรับปรุงหน่วยงานด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ขึ้นใหม่ 3. รูปแบบขององค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ของต่างประเทศ 4. ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะ ที่เป็นประโยชน์ในการจัดทำรูปแบบขององค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

3. การมีส่วนร่วมออกแบบ, ร่วมออกแบบ (Participatory design, Co - design)

เป็นการวิจัยวิธีใหม่ ซึ่งมาจากแนวคิดว่าการศึกษาวิจัยที่มุ่งถึงการสร้างรูปแบบในการดำเนินการในเรื่องใดก็ตาม คำตอบที่จะได้มานั้นจำเป็นที่จะต้องให้ผู้มีส่วนได้เสียโดยตรง (Stakeholders) มีส่วนร่วมในการออกแบบเพื่อนำรูปแบบจากกระบวนการวิจัยนี้ไปใช้วิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบกับรูปแบบที่ผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นเพื่อให้ได้รูปแบบที่สามารถนำไปใช้ได้จริง

4. การรับฟังความคิดเห็น (Hearing)

เมื่อผู้วิจัยได้ข้อค้นพบจากการวิจัยเป็นรูปแบบขององค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ใหม่ที่เป็นต้นแบบแล้ว เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าสามารถที่จะนำไปสู่การประยุกต์ใช้ได้จริง จากผู้ที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ จึงได้ใช้วิธีการสัมมนารับฟังความคิดเห็น (Hearing) จากประชากรที่มีความเกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ประกอบด้วยบุคลากรจาก

องค์กรด้านการสืบสวนจับกุม องค์กรด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี และองค์กรด้านการคุ้มครองเหยื่อฯ ตลอดจนนักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชนด้านการค้ามนุษย์ โดยการให้ประชากรที่ร่วมสัมมนาได้วิพากษ์ข้อค้นพบของงานวิจัยเพื่อนำเอาข้อวิพากษ์และข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไขผลการวิจัย

5. ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ให้ข้อมูล มี 4 กลุ่มองค์กร ประกอบด้วย 1) องค์กรด้านการสืบสวนจับกุม คือ กรมการปกครอง กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กองทัพบก ศูนย์ประสานการปฏิบัติในการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล (ศรชล.) 2) องค์กรด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี คือ กรมสอบสวนคดีพิเศษ กองบังคับการปราบปรามการฉ้อโกงฯ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานอัยการสูงสุด 3) องค์กรด้านการคุ้มครองเหยื่อฯ คือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 4) นักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชนด้านการค้ามนุษย์ (NGO)

6. ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา

พื้นที่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นพื้นที่ที่มีองค์กรด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ครอบคลุม 3 ด้าน ทั้งด้านการสืบสวนจับกุม ด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี และด้านการคุ้มครองเหยื่อฯ และเป็นพื้นที่ที่มีปัญหาการค้ามนุษย์เกิดขึ้น คือ กรุงเทพมหานคร

7. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้รูปแบบองค์กรใหม่ที่เป็นคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ที่มีการทำงานเชิงบูรณาการร่วมกันระหว่างองค์กรปัจจุบัน มีขอบเขตอำนาจหน้าที่ทั่วราชอาณาจักร ทำให้การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

2. รูปแบบองค์กรใหม่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหาการใช้อำนาจหน้าที่ของหลายหน่วยงานที่มีความซ้ำซ้อนและทับซ้อนกันอันนำไปสู่ปัญหาของช่องว่างกฎหมายที่สามารถใช้ในการแสวงหาประโยชน์โดยไม่ชอบของเจ้าหน้าที่ได้

3. การป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์มีประสิทธิภาพเป็นที่ยอมรับของต่างประเทศในด้านการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และทำให้ไทยสามารถถูกจัดอันดับการแก้ปัญหาการค้ามนุษย์จากประเทศสหรัฐอเมริกาให้ดีขึ้นกว่าปัจจุบัน

ผลการศึกษา

1. ผลจากการวิเคราะห์ตามที่สรุปมานั้น มีเหตุผลสนับสนุนสรุปได้ว่าองค์กรป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติดทั้ง 3 ด้าน คือด้านการสืบสวนจับกุม ด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี และด้านการคุ้มครองเหยื่อฯ ล้วนมีความสำคัญต่อการป้องกันปราบปรามการค้ายาเสพติด แต่พบว่าองค์กรดังกล่าวมีหลายองค์กรทำงานลักษณะแยกกันทำ ขาดการบูรณาการ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำการใช้อำนาจหน้าที่ระหว่างองค์กร เกิดช่องว่างทางกฎหมาย ที่เจ้าหน้าที่รัฐแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบได้ เป็นปัญหา และทำให้เกิดความเสียหายและขาดประสิทธิภาพในการป้องกันปราบปรามการค้ายาเสพติด ปัญหาการดำเนินงานขององค์กรทั้งสามด้าน สอดคล้องกับความเห็นของผู้ให้สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เข้าร่วมออกแบบ และผู้เข้าร่วมสัมมนา รับฟังความคิดเห็นว่าองค์กรของไทย ขาดการทำงานเป็นองค์คณะ ขัดแย้งกัน เกี่ยงกัน ซ้ำซ้อนกัน มีลักษณะต่างคนต่างทำ ซึ่งแตกต่างกับหน่วยงานของประเทศในภูมิภาคเดียวกัน แม้มีปัญหาการค้ายาเสพติดไม่น้อยกว่าประเทศไทย แต่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหา เพราะมีรูปแบบการทำงานเชิงบูรณาการองค์กร ไม่มีความเหลื่อมล้ำ หรือขัดแย้งกัน ทำให้เกิดเอกภาพและการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2. จากข้อสรุปการวิจัยได้วิเคราะห์หาคำตอบและสรุปรูปแบบองค์กรเพื่อการป้องกันและปราบปรามการค้ายาเสพติด คือ “องค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ายาเสพติด” ที่มีอำนาจหน้าที่ชัดเจนเพียงองค์กรเดียวครอบคลุมด้านการสืบสวนจับกุม ด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี และด้านการคุ้มครองเหยื่อฯ ไปด้วยกันตามโครงสร้าง ดังนี้

3. องค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ายาเสพติดจัดตั้งขึ้นโดยรวม 6 องค์กร ที่มีอำนาจหน้าที่ด้านการสืบสวนจับกุม ด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี และด้านการคุ้มครองเหยื่อฯ ประกอบด้วย องค์กรด้านการสืบสวนจับกุม 1 องค์กรคือ กรมการปกครอง องค์กรด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี 3 องค์กร คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบังคับการปราบปรามการค้ายาเสพติด กรมสอบสวนคดีพิเศษ องค์กรด้านการคุ้มครองเหยื่อฯคือ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) และสำนักงานอัยการสูงสุด

4. ขอบเขตอำนาจหน้าที่ขององค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ายาเสพติด มีรูปแบบดังนี้

1) องค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ายาเสพติด มีอำนาจสืบสวน จับกุม สอบสวนดำเนินคดี และคุ้มครองเหยื่อฯ คดีค้ายาเสพติดทั่วราชอาณาจักร

2) องค์กรในองค์คณะที่มีอำนาจในการสืบสวนจับกุม คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง และกรมสอบสวนคดีพิเศษ ตามกฎหมาย แต่องค์กรทั้งสามสามารถเชิญกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานอัยการสูงสุดเข้าร่วมสืบสวนจับกุมได้ตามความเหมาะสม

3) องค์กรในองค์คณะองค์กรใดเป็นผู้จับกุม ให้องค์กรนั้นเป็นเลขานุการองค์คณะในคดีนั้น เว้นกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และสำนักงานอัยการสูงสุด

4) กรณีองค์กรอื่นนอกเหนือจากองค์กรคณะ เป็นผู้จับกุมให้องค์กรผู้จับเข้าร่วมเป็นองค์กรคณะ ในคดีนั้น และให้พนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุเป็นเลขานุการองค์กรคณะในคดีนั้น

5) ให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นหัวหน้าองค์กรคณะ เนื่องจากเป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการสั่งคดีที่ดำเนินการจากพนักงานสอบสวน จึงเป็นประโยชน์ในการวางรูปคดี และการพิจารณาพยานหลักฐาน แต่มิใช่ในฐานะผู้บังคับบัญชาขององค์กรคณะ

6) กรณีเกิดคดีการค้ำมนุษย์ในพื้นที่ต่างจังหวัด ให้องค์กรผู้จับเป็นผู้แจ้งองค์กรคณะในพื้นที่รับผิดชอบ คือ เจ้าพนักงานฝ่ายปกครองอำเภอ อัยการจังหวัด พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด พนักงานสอบสวนท้องที่ เจ้าหน้าที่กองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์พื้นที่ และพนักงานสอบสวนคดีพิเศษกองคดีการค้ำมนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อร่วมประชุมเปิดคดี

7) กรณีเกิดคดีการค้ำมนุษย์ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร ให้องค์กรผู้จับเป็นผู้แจ้งองค์กรคณะ ส่วนกลางคือ สำนักงานสอบสวนและนิติการ กรมการปกครอง กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กองบังคับการปราบปรามการค้ำมนุษย์ และ กองคดีการค้ำมนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อร่วมประชุมเปิดคดี

8) กรณีองค์กรอื่นนอกเหนือองค์กรในองค์กรคณะสืบสวนสอบสวนเป็นผู้จับ ให้พนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุเป็นเลขานุการองค์กรคณะในคดีนั้นและ เป็นผู้แจ้งองค์กรอื่นในองค์กรคณะสืบสวนสอบสวนเพื่อร่วมประชุมเปิดคดี

9) มติที่ประชุมเสียงข้างมากในองค์กรคณะสืบสวนสอบสวนถือเป็นที่สุด หากจำนวนเสียงเท่ากัน ให้พนักงานอัยการเป็นผู้ชี้ขาดในฐานะหัวหน้าองค์กรคณะพนักงานสืบสวนสอบสวน

10) องค์กรคณะสืบสวนสอบสวน จะต้องจัดทำสถิติการจับกุมและสอบสวนดำเนินคดีค้ำมนุษย์ โดยแยกตามรูปแบบการค้ำมนุษย์ เพศและอายุของ ผู้เสียหายหรือเหยื่อค้ำมนุษย์ เพศและอายุของผู้กระทำผิด และการคุ้มครองเยียวยาผู้เสียหายหรือเหยื่อค้ำมนุษย์ โดยจัดทำเป็นรายงานประจำเดือน รายงานประจำ 6 เดือน และรายงานประจำปี เพื่อประเมินผลการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ขององค์กรคณะ และนำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ ที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาการค้ำมนุษย์ของประเทศ

จากผลสรุปรูปแบบองค์กรคณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ำมนุษย์ ที่มีอำนาจครอบคลุมทั้งหมดเพียงองค์กรเดียว โดยไม่มีการแบ่งแยกองค์กรเพื่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำ ช้าช้อน ชัดแย้ง เก่งกัน แย่งกันทำงาน และ เกิดช่องว่างของกฎหมาย ย่อมส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ มีการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิมนุษยชนมากขึ้น และสร้างความเชื่อมั่นแก่ต่างประเทศที่มีต่อองค์กรป้องกันและปราบปรามการค้ำมนุษย์ (ดูภาพที่ 2)

ภาพที่ 2 แผนภูมิ รูปแบบองค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์

อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย

จากข้อสรุปรูปแบบ “องค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์” ที่ได้จัดตั้งขึ้นใหม่นี้ หากจะให้มีการนำไปใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ผลการวิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. แนวทางการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

ผลผลิตที่เป็นข้อค้นพบจากการวิจัยนี้ หากจะมีการนำไปใช้ประโยชน์แล้ว การวิจัยขอเสนอแนะให้มีการดำเนินการเพื่อให้องค์กรในองค์คณะเกิดการรับรู้และยอมรับองค์กรใหม่และสร้างความรู้ความสามารถให้ได้มาตรฐานเดียวกัน ดังนี้

1) การประชาสัมพันธ์ องค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์ เป็นรูปแบบองค์กรใหม่ที่ยังไม่เคยเกิดขึ้น เพื่อให้เกิดการรับรู้ขององค์กรในองค์คณะ องค์กรด้านการสืบสวนจับกุม ด้านการสืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดี ด้านการคุ้มครองเยียวยา และประชาชน จึงสมควรแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องดังกล่าวได้รับทราบถึงหลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ ผลกระทบ ผลประโยชน์ กระบวนการดำเนินการ ซึ่งการประชาสัมพันธ์ได้หลายรูปแบบ เช่น การเผยแพร่ทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ การเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์ขององค์กรด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

2) การจัดสัมมนาร่วมองค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์ และองค์กรอื่นนอกเหนือจาก 6 องค์กรหลักล้วนมีอำนาจหน้าที่เข้าเป็นองค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์ ซึ่งมีพื้นฐานแตกต่างกันทั้งด้านอำนาจหน้าที่ จึงควรจัดให้มีการสัมมนาเพื่อสร้างและปรับพื้นฐานความรู้ด้านการค้ามนุษย์ให้มีมาตรฐานใกล้เคียงกัน และสร้างความคุ้นเคยความสามัคคีระหว่างองค์กร เพื่อให้ทราบถึงความเปลี่ยนแปลงรูปแบบการทำงานใหม่

2. ข้อเสนอแนะด้านนโยบาย

การนำองค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์ ไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพจะเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบายทั้งระดับนโยบาย (ระดับชาติ) และระดับปฏิบัติ (ระดับองค์กร) ซึ่งจะต้องมีความสอดคล้องกัน ดังนั้นรัฐควรมีนโยบายในประเด็น ดังนี้

1) ให้องค์กรด้านการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ถือปฏิบัติพร้อมกันอย่างเคร่งครัด เพื่อให้แต่ละองค์กรได้ปรับเปลี่ยนแนวทางการทำงาน การพัฒนาองค์ความรู้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์

2) การปฏิบัติหน้าที่ตามรูปแบบขององค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์ ซึ่งจะดำเนินการโดยองค์กรหลัก 6 องค์กรหลัก และองค์กรอื่นที่มีอำนาจหน้าที่เดียวกัน ให้แต่ละองค์กรจัดทำสถิติการค้ามนุษย์ทั้งจำนวนคดี รูปแบบการค้า จำนวนผู้กระทำความผิด เพศ อายุ สัญชาติ ของเหยื่อหรือผู้เสียหาย ผู้เสียหาย เป็นวงรอบตามระยะ 3 เดือน ระยะ 6 เดือน และระยะ 1 ปี เพื่อเปรียบเทียบผลลัพธ์และประสิทธิภาพการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ก่อนจัดตั้งองค์คณะและขณะจัดตั้งองค์คณะ มีความแตกต่างกันอย่างไร เพื่อเป็นใช้เป็นข้อมูลในการประเมินผลรูปแบบของคณะ และกำหนดนโยบายการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์

3. ข้อเสนอแนะด้านกฎหมาย

การแก้ไขกฎหมายป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ให้มีบทบัญญัติที่สอดคล้องกับรูปแบบใหม่ขององค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์ 4 มาตรา ดังนี้

1) มาตรา .. ให้มีองค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์ เป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่สืบสวนจับกุมสอบสวนดำเนินคดีผู้กระทำความผิด และคุ้มครองเหยื่อฯ ผู้เสียหายในคดีค้ามนุษย์ทั่วราชอาณาจักร

2) มาตรา .. องค์คณะสืบสวนสอบสวนคดีค้ามนุษย์ประกอบด้วย 6 องค์กรคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมการปกครอง กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานอัยการสูงสุด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นหัวหน้าองค์คณะสืบสวนสอบสวนแต่มีใช้ผู้บังคับบัญชาของคณะ

3) มาตรา .. องค์คณะผู้มีอำนาจสืบสวนจับกุม 4 องค์กร คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กองบังคับการปราบปรามการค้ามนุษย์ กรมการปกครอง กรมสอบสวนคดีพิเศษ เว้นองค์กรสำนักงานอัยการสูงสุด และกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยองค์กรใดเป็นผู้จับให้องค์กรนั้น

ฉัฎฐเพ็ชรมงคล จันทรเพ็ญ

เป็นเลขานุการองค์คณะสืบสวนสอบสวน หากองค์กรอื่นนอกเหนือจากองค์คณะสืบสวนสอบสวนเป็นผู้จับ
ให้องค์กรนั้นร่วมเป็นองค์คณะสืบสวนสอบสวนในคดีนั้น และพนักงานสอบสวนท้องที่เกิดเหตุเป็น
เลขานุการองค์คณะสืบสวนสอบสวนในคดีนั้น

4) มาตรา .. กรณีเกิดคดีค้ามนุษย์ในพื้นที่ต่างจังหวัดให้องค์กรผู้จับแจ้งองค์คณะ ในพื้นที่ยกเว้น
กรมสอบสวนคดีพิเศษให้แจ้งส่วนกลาง แต่หากเกิดในพื้นที่กรุงเทพมหานครให้องค์กรผู้จับแจ้งองค์คณะ
ส่วนกลาง เพื่อร่วมประชุมเปิดคดี

รายการอ้างอิง

- พระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2562. (2562, เมษายน 6). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 136 ตอนที่ 55 ก.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้าประเวณี พ.ศ. 2539. (2539, 22 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 113 ตอนที่ 54 ก.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2558. (2558, 28 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 132 ตอนที่ 34 ก.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2560. (2560, 27 มกราคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 12 ก.
- พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551. (2551, 6 กุมภาพันธ์). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 125 ตอนที่ 29 ก.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540. (2540, 11 ตุลาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 114 ตอนที่ 55ก.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550. (2550, 24 สิงหาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 124 ตอนที่ 47ก.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560, 6 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก.
- ศูนย์วิจัยและพัฒนาอาชญาวิทยาและกระบวนการยุติธรรม คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2550). *โครงการวิจัยเรื่อง กระบวนการเข้าสู่การค้ามนุษย์, กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์*. กรุงเทพฯ: คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ. (2556). *การค้ามนุษย์ในประเทศไทย, ปัจจัยที่เป็นสาเหตุ เครื่องมือ และกลไกในการแก้ไข*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษายุทธศาสตร์ สถาบันวิชาการป้องกันประเทศ.
- สมพงศ์ เข็นแก้ว. (2559). *รูปแบบการค้ามนุษย์*. วันที่ค้นข้อมูล 19 มิถุนายน 2562, เข้าถึงได้จาก https://hmtraffick.blogspot.com/2016/04/blog-post_77.html
- Makornwatana, P. (2542). Trafficking in Women and its Human Right Violation. *บทบัญญัติ*, 55(2), 140.